

Muzeul contemporan — factor activ în realizarea educației socialiste

Între 11—12 septembrie 1971 s-a desfășurat la Oradea simpozionul pe tema „Muzeul contemporan, factor activ în realizarea educației socialiste”. La un interval de doi ani de zile, revista noastră a luat inițiativa de a relua dialogul de atunci cu unii participanți la simpozion, convinși fiind că între timp au avut loc mutații de seamă în abordarea problematicei teoretice și în rezolvarea unor aspecte practice legate de relațiile muzeului cu publicul.

Hotărârile Plenarei din 3—5 noiembrie 1971 și ale Conferinței Naționale a P. C. R. din 1972 au stimulat privirea teoretică referitoare la rolul muzeului în etapa actuală și au influențat activitatea rețelei muzeale din țara noastră. În acest sens se observă o accentuată preocupare pentru instruirea și educarea publicului, tainele cercetării și depozitele acestor instituții fiind larg dezvăluite tuturor acelor care trec pragul muzeului. Au apărut noi forme și metode în activitatea cu vizitatorii sau cu publicul muzeului, public, care începe să se simtă legat de muzeu, de ce se organizează aici pentru satisfacerea nevoilor sale spirituale sau de cercetare. În rețeaua muzeală a început să se formeze un nou tip de muzeograf cu preocupări multilaterale pentru cunoașterea și organizarea activităților cu publicul. Unități muzeale mai mari, cu un trafic ridicat de vizitatori, au fost prevăzute cu secții de propagandă muzeală. La nivelul celor mai multe muzee s-au experimentat diverse forme de cunoaștere psihico-socio-culturală a publicului, de testare a preferințelor lui și i s-a venit în întâmpinare pentru satisfacerea diferențiată a nevoilor sale culturale.

Fără a-și pierde tripla sa funcție (de cercetare, păstrare și valorificare a mărturiilor civilizației omenestii de pe aceste locuri, a bogățiilor patriei etc.) muzeul românesc își potențează, în etapa actuală, o funcție la care au visat multe spirite înalțate din trecutul culturii noastre: participarea la ridicarea poporului prin cultură. Adăugând mijloacelor specifice, tradiționale, altele noi, instituția muzeală românească se poate mândri și din acest punct de vedere cu realizările sale.

Pentru a surprinde acest progres am rugat pe participanții la ancheta noastră să răspundă la următoarele întrebări:

1. — Care este viziunea dv. despre relația muzeului cu publicul în etapa actuală?
2. — Ce acțiuni și manifestări s-au întreprins în cadrul muzeului dv. de la discuția organizată în cadrul simpozionului de la Oradea, de la ce premise de cunoaștere și cu ce finalitate în instruirea și educarea publicului?
3. — Care sînt formele, metodele și procedeele cele mai noi și eficiente folosite în munca de propagandă și popularizare a muzeului unde muncii?

În acest număr răspund patru dintre interlocutorii noștri; în numerele următoare vom invita și alți muzeografi pentru a-și spune părerea asupra acestor chestiuni de interes major pentru muzeologia noastră.

STELUȚA SIMION, muzeograf la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România.

1. Etapa actuală de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate este însoțită de un profund proces de ridicare a conștiinței socialiste. Indicațiile Plenarei din 3—5 noiembrie 1971 cu privire la îmbunătățirea activității ideologice, a ridicării nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor urmăresc ca întreaga activitate științifică să fie pusă în slujba formării omului nou al zilelor noastre.

Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, ca instituție științifică și cultural-educativă, de propagare a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, de popularizare a trecutului glorios al luptei poporului român pentru eliberare națională, îi revine sarcina îmbogățirii și perfecționării formelor de activitate cu publicul larg, a organizării unor acțiuni cu puternice influențe asupra conștiinței maselor.

În viziunea noastră, ca și a altor muzeografi, sintem pentru găsirea și organizarea unor forme de activitate noi și eficiente, care să contribuie la educarea patriotică a publicului. Mijloacele specifice muzeului să fie astfel folosite încât fiecare vizită să devină un prilej de schimb de opinii asupra problemelor complexe ale vieții noastre social-politice.

2. În muzeul nostru sînt folosite variate tipuri de activități menite să contribuie la realizarea sarcinilor educative. Iată numai cîteva dintre acestea :

Beneficind de o sală de spectacol, în care Universitatea populară își desfășoară săptămînal programul cultural-științific, muzeul nostru a avut prilejul să contribuie la această formă de muncă cu publicul, susținînd, prin personalul său de specialitate, o serie de conferințe. Solicitați de organizațiile de bază din întreprinderi, unii cercetători ai muzeului au susținut în fața salariaților acestora o serie de expuneri. Alte asemenea manifestări au fost prezentate de muzeografi în țară. Cu același prilej s-a urmărit și păstrarea unor legături vii cu militanții ai mișcării muncitorești, în vederea invitării acestora la muzeu pentru susținerea propriilor noastre activități cu publicul. Asemenea acțiuni, la care au fost invitați vechi militanți ai mișcării muncitorești, am organizat mai ales cu prilejul deschiderii unor expoziții temporare. Venind din toate colțurile țării acești oameni aduc cu ei un bogat material informațional și, regăsindu-se după ani de zile, își deapănă amintirile, dînd la iveală noi și noi fapte neconsemnate în documente.

Unii cercetători din muzeu desfășoară activitate și în învățămînt, cu un profit direct pentru popularizarea muzeului și atragerea tinerilor în sălile sale.

O formă de serviciu a muzeului o reprezintă consultațiile și documentația pentru scenarii cu teme din istoria partidului, cerute de casele de filme. Serviciul are dublu sens, deoarece, în scopul popularizării istoriei mișcării muncitorești și a partidului comunist, noi am stabilit astfel o colaborare constantă a muzeului cu studiourile pentru realizarea de filme, diafilme, filme de televiziune necesare propagandei muzeului nostru. Așa au fost realizate filmele : „Imagini ale unui trecut glorios”, „Lumea între cele două războaie mondiale”, „Victorie în mai”, „Împotriva întunericului verde”, „Țărani și muncitori noi sintem”, „În

Veterani ai mișcării muncitorești, membri ai P. C. R., cu prilejul deschiderii expoziției „80 de ani de la crearea partidului politic al clasei muncitorești”

Concurs cu tema „Cine știe celălalt”, organizat cu pionierii din București la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România

această țară, comuniștii”, „Libertate, democrație, republică”, „Conducătorul revoluționar, bărbatul de stat, omul” — film documentar consacrat personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Prin cercetătorii săi, muzeul nostru a participat la toate sesiunile științifice organizate de instituțiile muzeale pe plan național, precum și la sesiunile organizate pe plan internațional.

3. Deși în muzeul nostru au fost folosite variate forme de activitate, care contribuie la realizarea sarcinilor instructiv-educative cu publicul, socotim că o atenție mare trebuie să acordăm acelor vizitatori care vin la muzeu, în mod neorganizat, din proprie inițiativă. Gîndind la acești vizitatori, apreciem că ne aflăm încă în faza unor deziderate din punct de vedere al cunoașterii cerințelor lor pentru a le veni în întîmpinare. Poate că trebuie găsită o formă de popularizare a muzeului printr-un afișaj adecvat, în oraș, la intersecțiile drumurilor naționale etc. Apoi, odată cu biletul de intrare în muzeu, să se înmîneze vizitatorului un plan orientativ al muzeului. Ar fi bine ca acest plan să fie însoțit de un pliant care să explice, pe săli, gruparea exponatelor și problemelor. Pentru vizitatorul interesat în aprofundarea unor teme din muzeu, să existe un loc anume, unde să poată cerceta presa vremii și alte documente în afara celor din expoziție. Liste bibliografice, științifice întocmite, ar putea oferi, de asemenea, un profil, vizitatorului muzeului nostru. Bine ar fi ca o parte din obiectele depuse spre păstrare și care din motive de spațiu nu sînt expuse în muzeu, să fie accesibile publicului. S-ar mări în acest fel aria de cercetare și de valorificare a materialului documentar muzeal.

G. PROTOPODESCU, dir. adj. al Muzeului de istorie al Transilvaniei

1. Desigur, doresc să subliniez de la început faptul că tematica anchetei inițiată de către redacția „Revistei muzeelor” ni se pare deosebit de interesantă și mai ales de o stringentă necesitate în condițiile actuale ale dezvoltării muzeologiei românești, urmîrind probabil, să fixeze niște jaloane unitare de orientare.

Privind problemele ridicate de redacție în această optică largă, mărturisesc că în răspunsurile ce le vom formula ne vom permite să abordăm și diferite adiacente, tocmai în ideea de a se putea defini unele orientări de principiu.

Trecînd la prima problemă, pentru că este vorba de o viziune personală despre relația muzeu-public în actualitate, vom căuta să formulăm în primul rînd, pe cît posibil, definirea celor două noțiuni: muzeu-public.

Muzeu — de orice profil ar fi el — într-o largă accepțiune modernă este o instituție complexă de valorificare științifică și culturală a patrimoniului pe baza unei ample cercetări științifice.

În ce privește însă definirea noțiunii de public, problema îmbrăcînd un caracter social, devine cu mult mai complexă. Socotim ca elemente caracteristice ale acestei noțiuni, omogenitatea sau eterogenitatea acestuia, precum și calea prin care publicul ajunge să viziteze muzeul. Să ne explicăm. Grupe sau vizitatori izolați vin direct la muzeu, fie dintr-un acut interes cultural-științific personal, fie că au fost dirijați de un conducător sau cunoscător al muzeului, fie pur și simplu că au lecturat un material oarecare de propagandă al muzeului.

De asemenea, grupe sau vizitatori izolați vin la muzeu pe o cale indirectă — ca să spunem așa —, adică manifestă același interes cultural-științific, dar, numai după ce li s-a prezentat o conferință sau o altă expunere cu aspecte majore din viața și activitatea muzeului strîns legate de patrimoniul acestuia. Elementul liant în ambele situații este interesul cunoașterii cultural-științifice manifestat de public. Căile de a se trezi

acest interes sînt diferite. Din contextul prezentat se desprind și cîteva idei majore, care formează de fapt viziunea noastră asupra relației muzeu-public în actualitate.

În primul rînd, publicul nu vine, în totalitate, din proprie inițiativă la muzeu. Ca atare optica lucrărilor actual din muzeu trebuie lărgită în sensul tezei că *publicul nu trebuie așteptat ci, adus în muzeu*.

În această problemă am dori să fim cît mai expliciti. Nu este vorba de-a se face muzeelor o reclamă de tip comercial, ci este vorba de a se trezi interesul maselor față de valorosul conținut al muzeelor prin prezentarea unor elemente de esență, care să ridice în conștiința viitorilor vizitatorilor trăsături ale unei necesități culturale-științifice pentru a vizita muzeele. De aici, necesitatea experimentării și folosirii diferitelor forme și metode de *atrageră* a maselor largi înspre muzeu.

În al doilea rînd, pentru a obține realizarea de *înalt nivel științific, cultural și estetic a expozițiilor muzeale*, deci a prezenta patrimoniul în așa măsură încît să capteze interesul publicului, muzeograful zilelor noastre trebuie să desfășoare o intensă activitate de cercetare științifică. Ne permitem să reținem noțiunea de captare a interesului publicului prin însuși modul de organizare și prezentare a expoziției muzeale. În plus, modul de lucru cu vizitatorul, atît individual cît și în grupuri care impune o pedagogie specială, începe cu primirea plină de atenție și politețe de la intrarea în muzeu, solicită apoi un dialog viu și colorat la obiect, operîndu-se cu indici de largă și elevată cultură printre care se strecoară patosul unor trăsături de conștiință obiectiv necesare, avîndu-se în vedere vîrsta, gradul de cultură, omogenitatea sau eterogenitatea grupului de vizitatori. Pentru a se realiza toate acestea, cercetarea științifică privind patrimoniul, organizarea și prezentarea lui, trebuie completată cu cercetarea științifică privind activitatea cu vizitatorul. Aceasta vizează nu numai coordonatele muncii ce trebuie dusă după ce vizitatorul a intrat în muzeu, ci și problema aducerii vizitatorului în muzeu cu toate implicațiile ei complexe.

Deci, după părerea noastră, cercetarea științifică din muzeu relevă două aspecte majore: cercetarea științifică *apropiată* și cea *îndepărtată*. Prima categorie se referă la patrimoniul și public — după intrarea în muzeu, cea de-a doua, la aducerea publicului înspre muzeu.

Am urmărit să facem această diferențiere, nu de dragul unei categorisiri ci, pentru simplul motiv că fiecare din cele două mari direcții de cercetare solicită pe lingă o atență și bine pusă la punct pregătire profesională și larg culturală, precum și o corespunzătoare pregătire politică-ideologică și, ne permitem să șunem deschis, un anumit grad de înclinație naturală, de talent și, de ce nu? de farmec personal! Spre exemplu, pentru a mobiliza oamenii să vină la muzeu, îți trebuie cunoștințe, dar și talent. Reușita depinde de modul cum la o expunere ocazională sau deliberată (conferință, simpozion etc.) va fi prezentat muzeul. Înalta ținută științifică, limbajul, modul de expunere pigmentat cu prezentarea unor obiecte de importanță majoră din patrimoniul, vor atrage publicul să viziteze muzeul. Cu alte cuvinte, reușita depinde în ultimă instanță de omul din muzeu, care devine astfel un valoros propagandist al ideilor materialismului dialectic și istoric, formînd în sufletele ascultătorilor climatul favorabil unor vizite în muzeu pentru adîncirea la fața locului a ideilor oferite. Pe marginea celor cîteva idei de esență demonstrate, ne formulăm viziunea noastră despre relația muzeu-public în actualitate. În primul rînd, viziunea noastră este complexă, pornind de la teza că muzeul ca instituție științifică-culturală este creat și trebuie să deservească publicul și anume partea cea mai dificilă a complexului uman — psihicul, conștiința. Ba mai mult, să o influențeze, să o formeze! În acest context complex, sarcina sa majoră, muzeograful trebuie să opereze continuu cu forme și metode noi, grefate pe ceea ce este universal valabil: pregătire profesională, politică-ideologică, înaltă cultură generală, experiență, talent. Căutarea noului în munca muzeografului este esența activității sale, strîns legată de dinamica vieții contemporane. În al doilea rînd, viziunea noastră asupra relației muzeu-public este pătrunsă de importanța faptului că, sub cupola muzeului contemporan, se desfășoară un larg act de cultură, la care muzeograful contribuie cu tot ceea ce are el mai valoros, ținînd cont de faptul că trebuie să formeze vizitatorului cîteva trăsături de conștiință, și nu orice fel de conștiință ci una comunistă. De aceea, apelul muzeografului trebuie să fie complex dar precis, vizînd niște obiective greu abordabile, dar abordabile, nu prea multe, dar cele fixate neapărat să le realizeze!

În viziunea noastră, așa cum de altfel arată și coordonatele largi ale răspunsului, avînd în vedere importanța temei, am apreciat acest răspuns nu numai ca pe un element teoretic major ci și ca o bază de pornire la celelalte răspunsuri privind practica muzeistică.

2. Desigur în ce privește răspunsul la cea de-a doua problemă și el ar trebui să fie complex! În limita spațiului disponibil, fără a ne mîrgini la o simplă enumerare, vom alege cîteva acțiuni esențiale spre a le discuta, arătînd părțile pozitive, dar și cele negative, permițîndu-ne a face și unele propuneri de viitor, care ni se par constructive.

Astfel, în perioada octombrie 1971 — iunie 1973, din inițiativa conducerii muzeului, în colaborare cu Institutul de istorie și arheologie al Academiei de științe sociale și politice din Cluj, s-a ținut în muzeu, cu prezentarea de exponate, diapozitive etc. un ciclu complet de conferințe, intitulat: „Trecutul și prezentul țării — izvor de învățăminte și patriotism”.

Conferințele s-au ținut o dată pe lună, de regulă în ultima duminică (dimineața, la orele 11) cu intrarea liberă. Temele alese au oglîndit elemente esențiale, rezultate de ultimă oră ale cercetării științifice, fiind expuse de către specialiști de înaltă calificare profesională și foarte bine orientați din punct de vedere ideologic de la Muzeul de istorie al Transilvaniei, Institutul de istorie și arheologie și catedrele Universității „Babeș-Bolyai”-Cluj. Menționăm dintre cele 17 valoroase expuneri făcute, pe cea a regretatului acad. Constantin Daicoviciu: „Muzeele și istoria”; Nicolae Vlăsia: „Oamenii epocii de piatră pe pămîntul Transil-

vaniel"; conf. dr. Hadrian Dalea: „Dacii — oamenii pământului”; a acad. Stefan Pascu: „Certitudinile și ipoteze în istoria evului mediu timpuriu”; a conf. dr. Camil Mureșan: „Unirea Transilvaniei cu România — 1918”; a dr. Petru Bunta: „Rolul Partidului Comunist Român în viața social-politică a țării în anii 1914 — 1947” etc.

Obiectivele, care au stat la baza inițierii acestui ciclu de conferințe, s-au realizat în mare măsură, dovadă concludentă fiind faptul că la fiecare expunere prezența auditorilor a fost între 30 — 100 persoane, după interesul ce îl prezenta subiectul abordat și mai ales după personalitatea care vorbea.

Ni se pare deosebit de interesantă această constatare!

Ea ridică însă o problematică complexă și înainte de orice, necesitatea obiectivă a afirmării muzeografilor ca oameni de cultură și știință cunoscuți fiecare în sfera sa de acțiune științifică și teritorială. Numai în fața unor astfel de personalități publicul se prezintă numeros și cu încrederea că va auzi și va cunoaște lucruri interesante. Această alternativă pe care o ridică actualitatea, mai bine-zis setea socială de cultură a oamenilor zilelor noastre, pune cu stringență acutată problema eforturilor individuale continue ale muzeografilor pentru pregătirea lor profesională și politică, pentru afirmarea lor la un înalt nivel științific, fapt care le conferă și un loc real în mecanismul contemporan al societății noastre socialiste.

În legătură cu problema enunțată mai sus, dorim să reluăm o părere mai veche legată de sesiunile științifice ale muzeografilor organizate pe plan național. După ani de laborioasă activitate în această direcție, s-a renunțat brusc la organizarea lor.

Sintem întru totul de acord cu unele deficiențe de structură ale acestora, însă, personal, nu sint de acord cu renunțarea la ele sau cu practicarea unui sistem descentralizat pe muzee, fiecare după posibilități, necesități etc.! Propunem organizarea sesiunilor științifice naționale pe baza unei tematici unitare, difuzate din timp, care să abordeze în special probleme stringente de muzeologie, în diferite centre județene, fără a se neglija centrele județene cu muzee mai puțin dezvoltate, unde o sesiune științifică de nivel național servește minunat atât din punct de vedere științific, propagandistic cit și al dezvoltării locale de perspectivă. În acest context, propunem, dacă nu tipărirea, cel puțin xeroxarea materialelor — unele de mare valoare — prezentate ani în sir de muzeografi, la diferitele sesiuni naționale, și care au devenit un tezaur nevalorificat! De asemenea, continuarea acestor operațiuni și în ce privește sesiunile viitoare.

De asemenea, Muzeul de istorie al Transilvaniei a organizat citeva expoziții temporare, căutînd să aleagă cu discernămint tematica acestora, în sensul de a experimenta, pe de o parte, eficiența lor educativă, pe de altă parte, modul cel mai bun de prezentare și, în sfîrșit, problema expunerilor sub aspectul complex al conservării lor. Astfel, s-au făcut expoziții temporare în comuna Bobilna, în comuna Săvădisla, la Uzina de material rulant „16 februarie” din Cluj, expoziția privind Revoluția de la 1848 în Transilvania, la Cluj.

Pe marginea experienței noastre rezultă că acest gen de expoziții trebuie să folosească o gamă largă de exponate (fotografii, xeroxuri, reproduceri etc.), dar ocolind soluția folosirii de obiecte sau documente mai ales de mare importanță, care pot suferi mult din punct de vedere al conservării.

De asemenea, aceste expoziții trebuie bine și atent prezentate pentru a-și atinge pe de-a întregul scopul lor educativ, mai ales că ele sint frecventate de foarte multă lume, tocmai datorită ineditului pe care îl afișează în problema respectivă.

În acest sens, socotim că punerea față în față a contextului istoric și al realităților actuale, deci prezentarea antitezei: trecut-prezent, dă cele mai bune rezultate.

În sfîrșit, socotim de mare importanță modul de prezentare, făcîndu-se apel la întreaga gamă a tehnicii muzeistice moderne (iluminat, grafică etc.).

În concluzie, răspunsul nostru la cea de-a doua problemă ridicată de redacție, principal ar putea fi enunțat astfel: *la baza activității muzeistice să stea întotdeauna ideile noi, îndrăznețe, dar eficiente, în sensul dezvoltării în profunzime și lărgime a conceptului cultural-educativ. Acest nou trebuie însă bazat pe ample cunoștințe profesionale, pe o aleasă cultură generală și pe o erudită pregătire ideologic-politică.*

3. Răspunsul la cea de-a treia problemă, este de fapt corolarul tuturor celor arătate pînă acum.

În sensul precizat, deja s-au arătat unele procedee și metode eficiente folosite în munca de propagandă și publicitate a muzeului nostru, în cele ce urmează vom căuta să mai subliniem și altele.

Astfel, considerăm că nu este deloc de neglijat activitatea unora dintre muzeografilor noștri de a sprijini activitatea ideologică și propagandistică dusă de cabinetele de partid, de organizațiile U.T.C., de sindicat, de femei etc. sau a universităților populare, caselor de cultură, cluburilor etc. Prin lecțiile și conferințele prezentate se face cunoscut, înainte de orice, muzeul din care face parte lectorul respectiv.

Prin expresia „se face cunoscut...”, noi înțelegem că modul deosebit de interesant și atractiv al prezentării lecției sau conferinței respective oferă prilejul unei profunde reflecții a ascultătorilor atît în ce privește persoana care expune (calitățile ei — pregătire, simț pedagogic etc.), cit și în ce privește instituția din care ea face parte (muzeul). Propaganda pe această cale solicită însă tovarășii foarte bine pregătiți putem afirma și talenți, care să lase în urma lor o diră de lumină, la capătul căreia să fie muzeul. Muzeul de istorie al Transilvaniei a folosit această metodă, utilizînd cîteva membri ai colectivului său, cu care au obținut bune rezultate, în sensul că mulți vizitatori din mari uzine și instituții au trecut apoi pragul muzeului.

De asemenea, ziarele și revistele locale ne-au sprijinit pe larg, publicînd anunțuri, fotografii, prezentări etc.

S-au folosit afișele, pancartele luminoase de la marginea orașului etc., cu același scop bine definit de a se face cunoscut muzeul.

În toate aceste acțiuni propagandistice s-a căutat noul — ineditul. În legătură cu această problemă, trebuie însă să subliniem unele carențe ce ni se par de ordin general. Dacă, spre exemplu, „Revista muzeelor” depune laudabile strădani în sensul de a fi, înainte de orice, o înaltă tribună a schimbului de experiență muzeistică, nu toate publicațiile centrale de cultură ne sprijină.

În ce privește propaganda și publicitatea muzeelor, ne permitem să discutăm, la modul esențial, o problemă ce ni se pare controversată și să facem o propunere.

Se afirmă uneori că muzeografia românească este tină, iar în acest context tradițiile sale sînt puține.

Datele istorice* arată că, în ce privește muzeografia românească, în multe cazuri, are o vechime de peste un veac!

Ceea ce ni se pare însă mai demn de a fi luat în seamă este caracterul modern al muzeelor noastre, ținînd seamă în această apreciere de dinamica dezvoltării cunoașterii contemporane și de rolul științific, cultural, social al muzeului zilelor noastre.

În acest context, apare în prim-plan necesitatea obiectivă a căutării noului pe baza experimentului practic și a difuzării sale către muzee.

Pornind de la această teză, propunem ca să fie selecționate din rețea 2—3 muzee mari, 2—3 muzee mijlocii și 2—3 muzee mici, care să fie folosite ca *muze-pilot* pentru experimentarea unor forme și metode de activitate, pe baza căror experimente să se indice linii generice de muncă. Aceste muzee-pilot ar urma să fie subordonate și conduse nemijlocit pe plan central. Socotim că s-ar putea obține astfel multe și importante efecte pe linia modernizării și dinamizării muzeografiei românești.

În final, îmi permit să subliniez și o necesitate stringentă a muzeografiei noastre. Este vorba de apariția neîntîrziată a unei lucrări orientative privind activitatea muzeelor. Fără a se da șabloane, ci numai îndrumări de linie, s-ar face un mare serviciu muzeelor, care o așteaptă de multă vreme!

ANA MAROSSY, muzeograf principal și **LETIȚIA ROȘU**, muzeograf la Muzeul Țării Crișurilor

1. În discutarea problemei relației muzeu-public, pornim de la rolul triplu al muzeelor contemporane și anume : de a colecta materiale deosebite din teren, de a le studia profund științific și de a populariza rezultatele studiilor și obiectul muzeal propriu-zis în expoziția de bază a muzeului și în rîndurile largi ale populației.

2. La nivelul cerințelor actuale, relația muzeu-public are posibilități multiple de afirmare, putînd recurge la metodele clasice sau cele mai noi.

Primul mijloc prin care publicul ia cunoștință de existența muzeului este agitația vizuală (afișe, panouri, indicatoare de direcție, vitrine de stradă etc.) care trebuie astfel realizată încît să atragă atenția de la distanță. Dispunerea materialelor în locurile cele mai circulante, în instituții, întreprinderi și locuri publice, precum și realizarea lor grafică sînt două condițiuni de care trebuie să ținem seama. Ajută la popularizarea muzeului pliantele speciale, difuzate în întreprinderi și instituții sau prin intermediul biroului de turism. De asemenea, ilustrațiile cu aspecte și obiecte deosebite din muzeu. Tot în scopul popularizării muzeului și activităților sale am fost sprijiniți de presa locală și centrală, radio și televiziune.

Momentul cel mai important al muncii noastre însă îl constituie contactul direct cu vizitatorii și îndrumarea lor în muzeu. Această latură a muncii noastre a fost înțeleasă ca o muncă complexă, care necesită din partea muzeografului tact pedagogic, cunoașterea amănunțită a exponatelor, reglarea diferențiată a expunerii după diferitele categorii de vizitatori și, chiar talent oratoric. În îndrumarea muzeală, un accent deosebit am pus pe grupurile de tineri (muncitori, școlari, studenți, ostași) la care cunoștințele generale sînt în formare și cărora, prin expoziția muzeală, le venim în ajutor pentru completarea celor acumulate pînă la vârsta lor. Pentru aceeași categorie de vizitatori ne-am gîndit la un ghidaj orientat spre viitoarea lor preocupare profesională. Acestor tineri, o îndrumare bine făcută le poate deschide perspective pentru a se dedica artei, istoriei, științei sau înclinația pentru descoperirea unor noi valori materiale și spirituale.

Am diferențiat îndrumarea, mai ales în cadrul grupurilor omogene de vizitatori, pornind de la principiul ca fiecare interlocutor să fie mulțumit : să fim înțeleși de cel cu o pregătire mai sumară și în același timp să nu plictisim pe cel cu un bagaj mai mare de cunoștințe.

După fiecare ghidaj am introdus ca normă obligatorie discuția cu vizitatorii pentru a li se lămuri ceea ce nu s-a reușit prin parcurgerea expoziției și urmîrind în același timp și o sondare a opiniei lor.

3. Muzeul nostru s-a străduit să folosească pentru propagandă și publicitate atît metodele clasice, cît și metodele mai noi, care au dat rezultate bune în practica muzeului nostru.

Un accent deosebit am pus pe legătura cu școlile. Au fost organizate la muzeu lecții speciale cerute de școală, fie pentru susținerea programelor analitice, fie de recapitulare. Cercurile de specialitate (istorie,

* v. „Revista muzeelor”, an VI, nr. 1, 1969, p. 39—42, articolul *Muzele din Transilvania în perioada desăvîrșirii statului național român* de dr. P. Bunta și G. Protopopescu.

Deschiderea expoziției „Revoluția din 1848”, la Casa de cultură a sindicatelor din Oradea

Lección specială en tema „Oerotirea păsărilor răpitoare”, în expoziția de științe naturale a Muzeului Țării Crișurilor — Oradea

Vernisajul expoziției itinerante „Grafica militantă”, la fabrica „Sinteza” din Oradea

Concert de muzică populară în expoziția de etnografie a Muzeului Țării Crișurilor, dat în cinstea ceferiștilor

naturale) precum și clasele speciale de biologie, care s-au deplasat la muzeu, au beneficiat de ghidaje specializate în expoziția de bază, în depozite sau în laboratorul de restaurare. Procesul a avut loc și invers, fiind frecvente deplasările muzeografilor la școli pentru a susține activități organizate acolo.

O formă nouă, experimentată cu succes de muzeul nostru, a fost deplasarea de expoziții volante în întreprinderi și instituții, prefațate de expunerii ale muzeografilor. Astfel de expoziții au fost organizate pe tema: *25 de ani de la proclamarea Republicii la Uzina „Înfrățirea”* din Oradea și Cabinetul județean de partid; *Grafica militanță românească*, trimisă la Fabrica „Miorița”, precum și expoziția *Ocerolți natura*, la Casa de cultură a sindicatelor, cu ocazia deschiderii ciclului de manifestări „Omul și mediul înconjurător”. Expoziții itinerante, planificate pe o durată mai lungă, după un grafic prestabilit, au circulat și în alte întreprinderi și instituții, așa cum au fost: *Din pictura românească interbelică*, *Vase grecești*, sau *Covoare orientale*.

În muzeu funcționează șase brigăzi muzeistice complexe, fiecare cuprinzând câte un reprezentant din secțiile muzeului. Aceste brigăzi au ca scop primordial îmbogățirea cunoștințelor științifice și culturale ale auditorilor, de a contribui la educarea patriotică, estetică și ateist-științifică a acestora. Apoi, de a face cunoscut rolul muzeului în cercetarea și păstrarea vestigiilor trecutului și realizările prezentului, a relieării bogățiilor plaiurilor românești, iar în final, de a le aduce în fața marelui public prin expoziții, solicitând totodată ajutorul cetățenilor în sesizarea unor vestigii care se ivesc pe teritoriul localității lor. Desfășurându-se în deplasare și bazându-se pe expuneri susținute de diapozitive și materiale originale, activitatea brigăzilor științifice complexe reușește deseori să se angajeze la un dialog susținut cu publicul și să contribuie la lămurirea unor probleme care frământă oamenii. Asemenea acțiuni au fost organizate în comun cu Societatea de istorie, Secția de biologie și geografie, Uniunea artiștilor plastici, Comisia monumentelor istorice, Institutul pedagogic de trei ani, organele locale U. T. C. și ale organizațiilor de pionieri, asigurându-se participarea unui public larg (intelectuali, studenți, școlari etc.), sporindu-se numărul cercului „Prietenii muzeului”.

Din inițiativa muzeului au fost organizate de asemenea concerte de muzică populară urmate de vizitarea sălilor expoziției permanente. La asemenea manifestări au fost invitate anumite întreprinderi și instituții, unități militare și școli. De exemplu, cu ocazia Zilei ceferiștilor am invitat pe toți salariații C. F. R. — Oradea, care au venit la muzeu în frunte cu conducerea lor. Participarea a fost foarte numeroasă și toți invitații s-au simțit bine, mulțumindu-ne pentru sărbătorirea organizată în cinstea lor.

În timpul sezonului, la cererea O. J. T.-ului și B. T. T.-ului, muzeografilor au făcut ghidaje la monumentele istorice și ale naturii din județ.

Anchetă realizată de V. Nicolau